

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 578/2016-42

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. septembra 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Jánom Krnáčom, Advokátska kancelária Krnáč s. r. o., Horná 65A, Banská Bystrica, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 41 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17 CoP 5/2016 z 29. marca 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. júla 2016 doručená faxom a 20. júla 2016 písomne doplnená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 41 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“)

a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 17 CoP 5/2016 z 29. marca 2016 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“).

2. Sťažovateľ v sťažnosti uviedol:

«... 08.11.2013 bol Okresným súdom Banská Bystrica... prijatý Návrh sťažovateľa... na nariadenie návratu jeho syna - maloletého do krajiny obvyklého pobytu...

... lebo matka maloletého... 27.05.2013 premiestnila maloletého z miesta jeho obvyklého pobytu vo Veľkej Británii na Slovensko, kde ho neoprávnene zadržiava od 03.06.2013 doposiaľ.

... súd prvej inštancie vydal Uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 27.10.2015, sp. zn.: 32P/373/2013 (ďalej ako „Uznesenie zo dňa 27.10.2015“)..., ktorým súd prvej inštancie návrh zamietol.

... Proti Uzneseniu zo dňa 27.10.2015 podal sťažovateľ... Odvolanie zo dňa 16.12.2015...

... O Odvolaní zo dňa 16.12.2015 rozhodol odvolací súd tak, že vydal Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 29.03.2016. sp. zn.: 17CoP/5/2016..., ktorým... Uznesenie zo dňa 27.10.2015 potvrdil.

... 24.05.2015 bol Radou pre práva dieťaťa... podaný Návrh na vstup Rady pre práva dieťaťa ako vedľajšieho účastníka do predmetného konania...

... sťažovateľ v 1. Rade... vyjadril nesúhlas so vstupom Rady pre práva dieťaťa do predmetného konania...

... 19.08.2015 súd prvej inštancie vydal Uznesenie... ktorým vstup vedľajšieho účastníka Radu pre práva dieťaťa do konania na stranu maloletého dieťaťa nepripustil.

... Uznesenie zo dňa 19.08.2015 bolo doručené aj Rade pre práva dieťaťa, avšak nebolo jej doručené Predvolanie na pojednávanie na deň 27.10.2015.

... Po vydaní Uznesenia zo dňa 19.08.2015 bolo matkou maloletého dieťaťa dňa 03.09.2015 podané Odvolanie proti Uzneseniu zo dňa 19.08.2015...

... Na pojednávaní konanom dňa 27.10.2015 súd prvej inštancie doručil krátkou cestou... Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 22.10.2015, sp. zn.: 16CoP/66/2015... ktorým bolo Uznesenie zo dňa 19.08.2015 potvrdené.

... Na uvedenom pojednávaní konanom dňa 27.10.2015 sa nezúčastnila Rada pre práva dieťaťa, keďže jej Predvolanie na pojednávanie... nebolo ani doručené...

... Pojednávanie nariadené na deň 27.10.2015 sa uskutočnilo aj napriek tomu, že existovala procesná prekážka k vedeniu tohto pojednávania spočívajúca v absencii predvolania na pojednávanie pre Radu pre práva dieťaťa, resp. v absencii účasti Rady pre práva dieťaťa na predmetom pojednávaní, preto je možné právne relevantným spôsobom uviesť, že Rade pre práva dieťaťa sa odňala možnosť konať pred súdom. ...

... Sťažovateľ v 1. rade si dovoľuje uviesť, že na horeuvedenú protiprávnosť upozornil Krajský súd v Banskej Bystrici už aj v Odvolaní sťažovateľ v 1. rade zo dňa 16.12.2015 avšak Krajský súd v Banskej Bystrici sa s uvedeným vysporiadal nesprávne...

... Okresný súd v Banskej Bystrici v predmetnej otázke postupoval a rozhodol nesprávne... a Krajský súd v Banskej Bystrici ako odvolací súd svojím rozhodnutím (Uznesenie zo dňa 29.03.2016) neodstránil vytyčkanú nezákonnosť, čím porušil Ústavou a Dohovorom chránené právo na spravodlivé súdne konanie...

... Z odôvodnenia Uznesenia zo dňa 27.10.2015 okrem iného vyplýva, že súd prvej inštancie nenariadil návrat maloletého do krajiny obvyklého pobytu Veľkej Británie, keďže súd prvej inštancie zistil zo Správy z pohovoru s malol. dieťaťom zo dňa 12.05.2015..., že maloletý prejavil záujem žiť na Slovensku. Z odôvodnenia Uznesenia zo dňa 27.10.2015 okrem iného vyplýva, že súd prvej inštancie nenariadil návrat maloletého do miesta jeho obvyklého pobytu vo Veľkej Británii, keďže súd prvej inštancie zbral do úvahy aj dobré hodnotenie maloletého školou...

... Uvedené dokumenty, t. j. Správa z pohovoru s maloletým dieťaťom a Podrobná charakteristika maloletého vypracovaná školou neboli pred pojednávaním konaným dňa 27.10.2015 doručené právnenému zástupcovi sťažovateľa v 1. rade. ...

... Keďže právnenému zástupcovi sťažovateľa v 1. rade neboli doručené tieto pre konanie dôležité dokumenty, tak sa sťažovateľovi v 1. rade odňala možnosť konať pred súdom.

... V odôvodnení Uznesenia zo dňa 27.10.2015 je okrem iného uvedené, že: „Súd pri svojom rozhodovaní zobral do úvahy aj vyjadrenie maloletého, ktorý vzhľadom aj na hodnotenie školy, ktorou je považovaný za inteligentného. Šikovného žiaka dosahujúceho najlepšie výsledky, schopný samostatne vyjadriť svoj názor, vôľu, ktorú mal súd preukázanú jeho pohovorom vykonaným prostredníctvom psychológa príslušného referátu poradensko-psychologických služieb. Maloletý pri pohovore mal jasnú predstavu o tom, ako chce žiť, prejavil záujem, aby sám žil doma na Slovensku a otec sa na Slovensko presťahoval a s otcom sa stretával. Súd nespochybňuje, že vyjadrená vôľa maloletého môže byť ovplyvnená, ale len tým, že sa už v súčasnosti zžil s prostredím u matky, ktoré považuje za svoj domov. Súd v danej veci nepovažoval za potrebné vo veci nariadiť znalecké dokazovanie za účelom posúdenia zrelosti maloletého vyjadriť svoj názor, pretože mal zo správy z pohovoru s maloletým vykonaným prostredníctvom psychológa preukázaný spôsob, akým mu boli kladené otázky, ako na ne reagoval a v danej veci vzhľadom na zžitie sa maloletého takéto dokazovanie považoval už za nehospodárne a neúčelné a preto návrhu kolízneho opatrovníka, ku ktorému sa právny zástupca otca pripojil nevyhovel.“

... S uvedeným konštatovaním súdu prvej inštancie sa sťažovateľ v 1. rade nemôže v žiadnom prípade stotožniť. Sťažovateľ v 1. rade poukazuje na posledné vety uvedené v Správe z pohovoru s maloletým dieťaťom, ktorý bol vypracovaný [REDAKOVANÉ], psychologičkou Referátu poradensko-psychologických služieb: „... Posúdenie aktuálneho vzťahu k otcovi a návratu maloletého do Veľkej Británie nie je možné prostredníctvom RPPS [REDAKOVANÉ], nakoľko kontakt s otcom maloletého, vzhľadom na jeho miesto pobytu sa nedá v krátkom časovom období, zrealizovať. Rozhovor s maloletým bol zameraný len na zistenie názoru maloletého k danej veci. Z uvedených dôvodov navrhujem do konania prizvať znalca z odboru klinickej psychológie.“ Z uvedeného celkom jednoznačne vyplýva, že samotný psychológ, ktorý vykonal pohovor s maloletým dieťaťom uviedol, že tento pohovor bol zameraný len na zistenie názoru maloletého, pričom psychológ, ktorý vykonal pohovor s maloletým sa v žiadnom prípade nevysporiadal, a ani sa vysporiadať nemohol s tým, či maloletý je dostatočne zrelý na to, aby mohol vyjadriť svoj názor a stáť si za nim aj na ďalší deň, resp. o ďalšiu hodinu, preto psychológ, ktorý vykonal pohovor s maloletým, sám navrhol prizvať znalca z odboru klinickej psychológie.

... Na základe uvedeného možno uviesť, že súd prvej inštancie si zo Správy z pohovoru s maloletým „zobral len to, čo sa mu hodilo.“ To znamená, že súd prvej inštancie zobral do úvahy časť Správy z pohovoru s maloletým, avšak inú časť tohto dokumentu (návrh na prizvanie znalca) nezobral do úvahy.

... Otec maloletého poukazuje taktiež na vyjadrenie kolíznej opatrovníčky ÚPSVaR [REDAKOVANÉ] ktorá na pojednávaní konanom dňa 27.10.2015 uviedla: „... vzhľadom k tomu, že maloletý sa pri pohovore s psychológom vyjadril pozitívne na adresu matky, ale aj pozitívne na adresu otca, máme zato, tak ako uviedol psychológ vo svojej správe, že je potrebné do toho konania prizvať ďalšieho odborníka a to klinického psychológa, ktorý by posúdil stupeň zrelosti dieťaťa, ktorý by posúdil, či toho vyjadrenie dieťaťa naozaj jeho samostatným vyjadrením a či nie je ovplyvnené prostredím a osobami, v ktorom sa aktuálne zdržiava. ...“ Z uvedeného vyjadrenia opäť vyplýva, že maloletý sa síce vyjadril pozitívne k svoju žitiu na Slovensku (taktiež sa vyjadril pozitívne k osobe otca), avšak aj kolízna opatrovníčka navrhla prizvať do konania znalca, ktorý by posúdil aj stupeň zrelosti maloletého dieťaťa vo vzťahu k jeho vyjadreniam.

... Sťažovateľ v 1. rade poukazuje aj na skutočnosť, že aj jeho právny zástupca sa na pojednávaní konanom dňa 27.10.2015 pripojil k návrhu na doplnenie dokazovania, ktorý spočíva v prizvaní znalca z odboru klinickej psychológie. ...

... S ohľadom na uvedené skutočnosti je možné uviesť, že konajúce súdy nevykonali dôkaz, ktorého vykonanie je nesmierne dôležité pre spravodlivé rozhodnutie vo veci. ...

... Je potrebné opätovne konštatovať, že takmer celá argumentácia súdov uvedená v jednodňom odôvodnení Uznesenia zo dňa 27.10.2015, resp. Uznesenia zo dňa 29.03.2016 sa zakladá na skutočnosti, že maloletý sa zžil na Slovensku, preto súdy nenariadili jeho návrat do miesta jeho obvyklého pobytu vo Veľkej Británii. Súdy vydedukovali zžitie maloletého na Slovensku najmä z jeho vyjadrení uvedených v Správe z pohovoru s maloletým dieťaťom, pričom súdy dospeli na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, keďže v žiadnom prípade nebolo preukázané zžitie maloletého na Slovensku, pretože vyjadrenia maloletého by mali byť preskúmané znalcom z príslušného odboru, pričom až po vypracovaní znaleckého posudku možno tvrdenie, že maloletý sa zžil s prostredím na Slovensku podporiť vyjadrením maloletého.

... Súd dospeli aj k ďalším nesprávnym skutkovým zisteniam, keď súd prvého stupňa v Uznesení zo dňa 29.10.2015 uviedol: „... súčasné vytrhnutie maloletého z domácnosti matky, ktorú označuje za svoj domov, záujmovej činnosti - futbalu, v ktorom dosahuje veľmi dobré výsledky, školy, lekárskej starostlivosti, jazykovej bariéry bez toho, aby otec mal zabezpečené rovnaké a rovnocenné podmienky pre kontinuálny prechod maloletého, za daného stavu už považuje za dôvod vystavenia maloletého psychickej ujme.“

... Otec maloletého dieťaťa sa v žiadnom prípade nestotožňuje s citovanou konštatáciou súdu, keďže sťažovateľ v 1. rade počas celého dlhotrvajúceho súdneho konania preukázal, že zabezpečí kontinuálny prechod maloletého z krajiny, v ktorej je neoprávnene zadržovaný do krajiny jeho obvyklého pobytu.

... Sťažovateľ v 1. rade počas súdneho konania preukázal, že maloletý má vo Veľkej Británii v prípade návratu zabezpečené ubytovanie, školskú dochádzku, mimoškolské aktivity, starostlivosť, lásku a pokojné prostredie (podrobnejšie uvedené ďalej v texte tejto sťažnosti).

... Skutkové zistenie súdov, ktoré sa zakladajú na vyjadrení 8-ročného dieťaťa, že chce zostať so svojou matkou a opomenutie všetkých záruk poskytnutých sťažovateľom v 1. rade vo Veľkej Británii, ktoré odôvodňuje nenávratie maloletého do krajiny jeho obvyklého pobytu, možno jednoznačne definovať ako nesprávne. ...

... Tak ako súd prvej inštancie, tak aj odvolací súd nesprávne interpretovali skutkový stav, keďže sťažovateľ v 1. rade preukázal zabezpečenie primeraných opatrení na zabezpečenie ochrany dieťaťa po jeho návrate. ...

... Citované tvrdenie si súd prvej inštancie vzal za svoje tým spôsobom, že odôvodnenie Uznesenia zo dňa 27.10.2015 „sa nesie v tom duchu“, že maloletý sa už zžil s prostredím u matky na Slovensku, keďže sa na Slovensku zdržiava už pomerene dlhú dobu, a preto súd prvej inštancie nenariadil jeho návrat do miesta jeho obvyklého pobytu vo Veľkej Británii, avšak sťažovateľ sa nestotožňuje s tým, aby bolo citované tvrdenie aplikované na prejednávané konanie, keďže na jedná o nesprávne právne posúdenie, pretože na toto konanie je potrebné nazerať v širšom kontexte a závery uvedené v citovanom tvrdení taktiež nemožno aplikovať automaticky a mechanicky na každé konanie v tom zmysle, že maloletý sa už dlhšiu dobu nachádza v krajine, v ktorej je neoprávnene

zadržovaný, a preto je potrebné maloletého v tejto krajine ponechať, pretože je potrebné vždy starostlivo posúdiť celú situáciu a zobrať do úvahy relevantné ustanovenia právnych predpisov. ...

... Zo všetkých uvedených informácií vyplýva, že

- maloletý je od 03.06.2013 neoprávnene zadržovaný na Slovensku, t. j. vyše 3 rokov.

- sťažovateľ v 1. rade podal Návrh na nariadenie návratu dňa 08.11.2013, t. j. pred vyše 2,5 rokmi.

- Prvé rozhodnutia súdu prvej inštancie (Uznesenie zo dňa 07.04.2014 a Uznesenie zo dňa 14.04.2014) boli vydané po takmer 5 mesiacoch od podania Návrhu na nariadenie návratu

- Prvé rozhodnutia súdu prvej inštancie (Uznesenie zo dňa 07.04.2014 a Uznesenie zo dňa 14.04.2014) sa doručovali právnemu zástupcovi matky maloletého dieťaťa približne 120 dní, t. j. 4 mesiace.

- Krajský súd v Banskej Bystrici rozhodoval o Odvolaní matky maloletého zo dňa 26.08.2014 približne 210 dní, t. j. 6 mesiacov.

- po tom, čo odvolací súd rozhodol o Odvolaní zo dňa 26.08.2014 prostredníctvom Uznesenia zo dňa 30.03.2015 (zrušenie Prvých rozhodnutí súdu prvej inštancie), tak súd prvej inštancie o veci zase rozhodoval vo veci takmer 7 mesiacov (Uznesenie zo dňa 27.10.2015)

- o Odvolaní sťažovateľa v 1. rade zo dňa 16.12.2015 proti Uzneseniu zo dňa 27.10.2015 rozhodoval odvolací súd približne 5 mesiacov (Uznesenie zo dňa 29.03.2016).

Uvedený výpočet sťažovateľ uvádza z dôvodu, že súdy (súd prvej inštancie, ale aj odvolací súd) v odôvodneniach svojich rozhodnutí viackrát uvádzajú, že maloletý je už pomerne dlhú dobu na Slovensku, a preto sa zžil s prostredím na Slovensku, resp. so svojim okolím. Či je toto tvrdenie pravdivé je otázne, avšak v prvom rade je potrebné položiť si otázku, či má sťažovateľ v 1. rade byť „potrestaný“ tým, že jeho syn sa nenavrátí do Veľkej Británie k nemu kvôli tomu, že maloletý je už vyše 3 rokov neoprávnene zadržovaný na Slovensku? Ved' práve sťažovateľ v 1. rade (zrejme ako jediný) reaguje promptne a rýchlo. Sťažovateľ v 1. rade predsa nemôže byť „potrestaný“ nenavrátением jeho syna kvôli tomu,

že matka maloletého dieťaťa, resp. jej právny zástupca umelo predlžovali súdne konanie a kvôli tomu, že súdy vec neprejednali v lehote určenej Haagskym dohovorom.

... V prípade, že dlhodobé (viac ako 2 roky trvajúce súdne konanie) má byť na ujmu sťažovateľa v 1. rade v tom, že návrat maloletého dieťaťa do miesta jeho obvyklého pobytu sa nenariadi len preto, že počas dlhotrvajúceho súdneho konania sa maloletý už zžil s prostredím, v ktorom je neoprávnene zadržovaný aj s ľuďmi, ktorí ho neoprávnene zadržávajú, tak sa jedná o hrubé porušenie najvyššieho zákona Slovenskej republiky, a to Ústavy SR, keďže práve v Ústave SR je uvedené, že Slovenská republika uznáva a dodržiava všeobecné pravidlá medzinárodného práva, medzinárodné zmluvy, ktorými je viazaná, a svoje ďalšie medzinárodné záväzky, pričom Slovenská republika je viazaná aj Haagskym dohovorom, v ktorom je viackrát uvedené a zvýraznené, že justičné orgány by mali zabezpečiť čo najrýchlejšie skončenie veci s tým, že cieľom Haagskeho dohovoru je návrat maloletého dieťaťa z krajiny, v ktorej je neoprávnene zadržovaný, do miesta jeho obvyklého pobytu. V prípade, že konajúce súdy nebudú brať do úvahy cieľ, zásady a princípy uvedené v Haagskom dohovore, tak sa jedná o hrubé porušenie Ústavy SR a medzinárodných zmlúv a záväzkov, ktorými je Slovenská republika viazaná. Súdy by mali brať do úvahy, že nikto nesmie ťažiť zo svojho protiprávneho konania, pričom „odobrovanie“ umelého predlžovania konania by bolo v rozpore so zásadou spravodlivosti.

... Súdy v odôvodnení svojich rozhodnutí nenariadili návrat maloletého do miesta jeho obvyklého pobytu vo Veľkej Británii z viacerých dôvodov, a to, že

- maloletý nesúhlasí s návratom do krajiny obvyklého pobytu a s ohľadom na vek a rozumovú vyspelosť maloletého treba zohľadniť jeho názor;
- maloletý sa už zžil s novým prostredím na Slovensku;
- návrat maloletého do krajiny obvyklého pobytu by mu mohol spôsobiť ujmu.

... Sťažovateľ považuje za potrebné uviesť, že opakované nedodržiavanie lehôt konajúcimi súdmi, prispela k neúmernému predlžovaniu súdneho konania, ktoré by sa podľa Haagskeho dohovoru malo ukončiť do 6 týždňov od začatia konania, pričom v posudzovanom prípade sa konanie začalo dňa 08.11.2013 a skončilo právoplatnosťou Uznesenia zo dňa 29.03.2016, ktoré z dôvodov nemožnosti doručenia právnomu zástupcovi

matky maloletého aj v tomto prípade nadobudlo právoplatnosť dňa 19.05.2016, to je takmer po dvoch mesiacoch od jeho vydania.

... Sťažovateľ považuje za potrebné uviesť aký dlhodobý proces sprevádzal doručenie Prvých rozhodnutí súdu prvej inštancie právnemu zástupcovi matky, ktorý dlhodobý proces doručovania celkom zbytočne a zjavne účelovo natiahol celé toto súdne konanie.

... Právny zástupca sťažovateľa v 1. rade prevzal Prvé rozhodnutia súdu prvej inštancie dňa 22.04.2014. Napriek skutočnosti, že súd prvej inštancie doručoval Prvé rozhodnutia súdu prvej inštancie v rovnakom čase aj právnemu zástupcovi matky maloletého dieťaťa, tento ho prevzal až dňa 18.08.2014, napriek tomu súd prvej inštancie voči takémuto flagrantly porušovaniu procesných postupov zo strany jedného z účastníkov konania žiadnym spôsobom nezakročil a svojou pasivitou sa sám pričiniť k porušeniu základných ústavných práv sťažovateľa.

... Následne protiprávny stav pretrvával aj na odvolacom súde, ktorý vo veci nekonal ďalšieho pol roka a po vrátení veci odvolacím súdom naďalej dochádzalo k porušovaniu základných práv sťažovateľa, keď k meritórnemu rozhodnutiu veci došlo až dňa 29.03.2016, vydaním nezákonného rozhodnutia, to je Uznesenia zo dňa 29.03.2016, spochybňovaného touto sťažnosťou. ...

... S poukazom na popísané právne významné skutočnosti má sťažovateľ za to, že neodôvodnene dlhotrvajúcim postupom a rozhodovaním konajúcich súdov, ktorých výsledkom bolo vydanie nesprávnych, nezákonných a protiústavných rozhodnutí - Uznesenia zo dňa 27.10.2015, resp. Uznesenie zo dňa 29.03.2016. došlo k porušeniu práva sťažovateľa v 1. rade na rodičovstvo a na rodinu, porušeniu práva sťažovateľa v 2. rade na rodinu.»

3. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu chránené podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 29.03.2016, sp. zn. 17CoP/5/2016 porušené boli.

2. *Základné právo sťažovateľa na rodičovstvo a rodinu chránené podľa čl. 41 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho právo na starostlivosť a výchovu podľa čl. 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a taktiež právo na rešpektovanie rodinného života podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 29.03.2016, sp. zn. 17CoP/5/2016 porušené boli.*

3. *Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 29.03.2016, sp. zn.: 17CoP/5/2016 zrušuje a vec vracia Krajského súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie.*

4. *Krajský súd v Banskej Bystrici je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania v sume 363,79 Eur...“*

II.

4. V zmysle čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

5. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predpisov každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže

ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. Podľa čl. 41 ods. 1 ústavy manželstvo, rodičovstvo a rodina sú pod ochranou zákona. Zaručuje sa osobitná ochrana detí a mladistvých.

8. Podľa čl. 41 ods. 4 ústavy starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu. Práva rodičov možno obmedziť a maloleté deti možno od rodičov odlúčiť proti vôli rodičov len rozhodnutím súdu a na základe zákona.

9. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

10. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom...

11. Podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru každý má právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

12. Sťažovateľ namieta porušenie základných práv podľa čl. 41 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu. Krajský súd napadnutým uznesením potvrdil uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) č. k. 32 P 373/2013-649 z 27. októbra 2015 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“), ktorým bol zamietnutý návrh sťažovateľa na nariadenie návratu jeho maloletého syna do krajiny obvyklého pobytu Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska. K porušeniu označených práv malo tým, že okresný súd pojednával v neprítomnosti vedľajšieho účastníka – Rady pre práva dieťaťa, čím jej odňal možnosť konať pred súdom, okresný súd nedoručil sťažovateľovi charakteristiku maloletého zo základnej školy a vyjadrenie maloletého vykonané prostredníctvom psychológa referátu

poradensko-psychologických služieb, čím odňal sťažovateľovi konať pred súdom, okresný súd nevykonal dôkaz, ktorý navrhol sťažovateľ, a to znalecký posudok z odboru klinickej psychológie, ktorým malo byť zistené, či je maloletý dostatočne zrelý na vyjadrenie svojho názoru, a tiež nedostatočným zistením skutkového stavu a nesprávnym právnym posúdením veci.

13. K námietke sťažovateľa, že mu bola odňatá možnosť konať pred súdom nedoručením relevantných listinných dôkazov, ústavný súd uvádza, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, je založená na základe princípu subsidiarity (čl. 127 ods. 1 ústavy). Zo subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplýva, že ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľka sa môže domôcť ochrany svojho základného práva alebo slobody využitím jej dostupných a aj účinných právnych prostriedkov pred iným orgánom verejnej moci, odmietne takúto sťažnosť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na prerokovanie (mutatis mutandis napr. I. ÚS 103/02, I. ÚS 269/06). V konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy teda prislúcha ústavnému súdu právomoc zaoberať sa namietaným porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú ochranu (mutatis mutandis I. ÚS 78/99). Podstatou účinnej ochrany základných práv a slobôd sťažovateľa je okrem iného aj opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k základnému právu alebo slobode, porušenie ktorých sa namieta a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody (I. ÚS 36/96).

14. Podľa § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom v čase rozhodovania (ďalej len „OSP“) dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

15. V danom prípade bol sťažovateľ oprávnený napadnúť uznesenie krajského súdu dovolaním, v ktorom mal možnosť namietať odňatie možnosti konať pred súdom. Z toho vyplýva, že sťažovateľ mal k dispozícii účinný právny prostriedok na ochranu svojich práv, o ktorom bol oprávnený rozhodnúť Najvyšší súd Slovenskej republiky, čo vylučuje právomoc ústavného súdu.

16. Z uvedeného dôvodu ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa v tejto časti z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

17. Ústavný súd poznamenáva, že prípadné porušenie práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jemu porovnateľného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je potrebné vzhľadom na ich obdobný charakter posudzovať spoločne a niet medzi nimi zásadných odlišností.

18. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obdobne aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

19. Pokiaľ sťažovateľ namieta porušenie svojich práv tým, že okresný súd konal v neprítomnosti vedľajšieho účastníka – Rady pre práva dieťaťa, ústavný súd konštatuje, že už zo samotného tvrdenia sťažovateľa, že Rade pre práva dieťaťa týmto konaním všeobecného súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom, je zrejmé, že malo ísť o porušenie práv vedľajšieho účastníka, a nie práv sťažovateľa, čo vylučuje akúkoľvek možnosť, aby takýmto postupom okresného súdu, resp. krajského súdu bolo zasiahnuté do označených práv sťažovateľa. Ústavný súd zároveň považuje za potrebné uviesť, že sám sťažovateľ so vstupom Rady pre práva dieťaťa do konania nesúhlasil, a ústavnému súdu tak nie je zrejmé, akým spôsobom mohlo byť porušené právo sťažovateľa, ak do konania nebol pripustený vedľajší účastník, so vstupom ktorého sťažovateľ nesúhlasil.

20. Vo vzťahu k námietkam sťažovateľa, že nebol vykonaný dôkaz, ktorý navrhol sťažovateľ, a to znalecký posudok z odboru klinickej psychológie, ktorým malo byť zistené, či je maloletý dostatočne zrelý na vyjadrenie svojho názoru, a tiež nedostatočným zistením skutkového stavu a nesprávnym právnym posúdením veci ústavný súd upriamuje pozornosť na túto relevantnú časť odôvodnenia uznesenia okresného súdu:

„Podľa čl. 1 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, Slovenská republika uznáva a dodržiava všeobecné pravidlá medzinárodného práva, medzinárodné zmluvy, ktorými je viazaná a svoje ďalšie medzinárodnoprávne záväzky.

Podľa čl. 1 Dohovoru o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí prijatého v Haagu dna 25. 10. 1980, publikovaného v oznámení Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky pod číslom 119/2001 Z. z. cieľom dohovoru je:

a) zabezpečiť okamžitý návrat detí, ktoré boli neoprávnene premiestnené do niektorého zmluvného štátu alebo sú v ňom zadržované; a

b) zabezpečiť, aby opatrovnícke práva a práva styku podľa právneho poriadku jedného zmluvného štátu boli účinne dodržiavané v ostatných zmluvných štátoch.

Podľa čl. 3 Dohovoru o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí, premiestnenie alebo zadržanie dieťaťa sa považuje za neoprávnené, ak:

a) je porušením opatrovnickeho práva, ktoré nadobudla osoba, inštitúcia alebo iná právnická osoba, buď spoločne alebo samostatne, podľa právneho poriadku štátu, na území ktorého malo dieťa svoj obvyklý pobyt bezprostredne pred premiestnením alebo zadržaním;
a

b) v čase premiestnenia alebo zadržania bolo toto právo aj skutočne vykonávané, buď spoločne alebo samostatne, alebo by bolo vykonávané, ak by nedošlo k premiestneniu či zadržaniu. Opatrovnicke právo uvedené v písm. a) možno nadobudnúť najmä zo zákona alebo na základe rozhodnutia súdu alebo správneho organu alebo na základe dohody platnej podľa právneho poriadku tohto štátu.

Podľa čl. 12 Dohovoru o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí, ak bolo dieťa neoprávnene premiestnené alebo zadržané v zmysle čl. 3 v deň začatia konania pred justičným alebo správnym orgánom zmluvného štátu, v ktorom sa dieťa nachádza, neuplynula odo dňa neoprávneného premiestnenia alebo zadržania lehota jedného roka, nariadi príslušný orgán bez ďalšieho návrat dieťaťa. Justičný alebo správny orgán nariadi návrat dieťaťa, aj keď konanie začalo po uplynutí lehoty jedného roka uvedenej v predchádzajúcom odseku, pokiaľ sa nezistí, že dieťa sa už vžilo s novým prostredím. Ak justičný alebo správny orgán dožiadaného štátu má dôvod domnievať sa, že dieťa bolo premiestnené na územie iného štátu, môže zastaviť konanie alebo zamietnuť žiadosť o návrat dieťaťa.

Podľa čl. 13 Dohovoru o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí, bez ohľadu na ustanovenie predchádzajúceho článku, justičný alebo správny orgán dožiadaného štátu nemusí nariadiť návrat dieťaťa, ak osoba, inštitúcia alebo iná právnická osoba, ktorá nesúhlasí s jeho vrátením, preukáže, že:

a) osoba, inštitúcia alebo iná právnická osoba, ktorá mala dieťa v osobnej starostlivosti, v čase premiestnenia alebo zadržania opatrovnicke právo skutočne nevykonávala, alebo že súhlasila, či následne sa zmierila s premiestnením alebo zadržaním;
alebo

b) existuje vážne nebezpečenstvo, že návrat by dieťa vystavil fyzickej alebo duševnej ujme alebo ho inak priviedol do neznesiteľnej situácie.

Podľa Nariadenia Rady (ES) číslo 2201/2003 zo dňa 27. 11. 2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudku v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) číslo 1347/2000 čl. 11 ods. 4 súd nemôže odmietnuť vrátiť dieťa podľa čl. 13 písm. b) Haagskeho dohovoru z roku 1980, ak sa preukáže, že sa vykonali primerané opatrenia na zabezpečenie ochrany dieťaťa po jeho vrátení.

Cieľom Haagskeho dohovoru je obnoviť status quo spôsobený medzinárodným únosom. Pod pojmom medzinárodný únos dieťaťa v zmysle vyššie citovaného Haagskeho dohovoru sa rozumie neoprávnené premiestnené alebo zadržavanie dieťaťa jedným z rodičov do jednej krajiny, než je krajina jeho obvyklého pobytu, čím dochádza k protiprávnemu konaniu a porušeniu práv druhého rodiča. V zmysle preambuly Haagskeho dohovoru medzinárodný únos detí má 2 prvky a to prvok nezákonnosti, ktorý sa prejavuje porušením práv druhého rodiča a medzinárodný prvok, ktorým sa rozumie únos dieťaťa do inej krajiny. Prvostupňový súd aj po zrušení veci odvolacím súdom, doplneným dokazovaním mal preukázať, že 1/ obvyklým pobytom maloletého v čase jeho premiestnenia bola Veľká Británia, 2/ otec bol jeden z nositeľov rodičovskej zodpovednosti (rodičovských práv a povinností) a preto matka ako jeden z nositeľov rodičovskej zodpovednosti nemohla rozhodnúť o mieste pobytu maloletého bez súhlasu otca ako druhého nositeľa rodičovskej zodpovednosti, 3/ matka maloletého zadržava na území Slovenskej republiky bez súhlasu otca a to či už písomného, ústneho, konkludentného, čím vo veci maloletého došlo k medzinárodnému únosu.

Najvyšší súd SR, aj Ústavný súd SR vo svojich rozhodnutiach opakovane zdôrazňovali, že aj v prípade neoprávneného premiestnenia alebo zadržavania dieťaťa je potrebné v maximálnej miere chrániť práva a oprávnené záujmy maloletého dieťaťa a dôsledne skúmať, či nie sú naplnené podmienky ustanovené v čl. 13 Haagskeho dohovoru pre odmietnutie nariadenia návratu maloletého dieťaťa. Pri rozhodovaní o návrate detí do iného zmluvného štátu Haagskeho dohovoru musia súdy vychádzať z čo naj starostlivejšieho zistenia skutkového stavu. Dôvody, ktoré by mohli eliminovať návrat dieťaťa do miesta bydliska v inom členskom štáte musia byť zistené a objasnené natolko dostatočne, aby čo najúplnejšie boli ozrejmene všetky okolnosti, z ktorých by bolo možné

usudzovať na skutočný postoj rodiča v zahraničí k súčasnému pobytu dieťaťa. Ak je účastníkom konania maloleté dieťa, je povinnosťou súdu zisťovať jeho názor, keď je s ohľadom na vek a rozumovú vyspelosť schopné samostatne ho vyjadriť (napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR spis. zn. 2M Cdo 23/2008 z 30. 06. 2009, 7Cdo 81/2011 z 12. 12. 2011, 4Cdo 344/2014 z 23. 10. 2014, 4Cdo 40/2012, nález Ústavného súdu SR z 13. 12. 2011 spis. zn. III.ÚS 454/2011). Ústavný súd SR v náleze z 23. 05. 2014 spis. zn. IV.ÚS 100/2014 s poukazom na ostatou judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva uviedol, že sa v judikatúre ESLP vo veciach rodičovských únosov detí čoraz častejšie prejavuje názor, že návrat dieťaťa nemá byť v prípadoch, keď je Haagsky dohovor aplikovaný, nariadený automaticky alebo mechanicky a najlepší záujem dieťaťa musí byť posudzovaný v každom jednotlivom prípade a závisí od škály individuálnych okolností, konkrétne od veku a stupňa vyspelosti, prítomnosti alebo absencie rodičov, okolia a skúseností. Z procesného hľadiska má národný orgán vykonať na základe úplného preskúmania celkovej rodinnej situácie a faktorov materiálnej, ekonomickej, zdravotnej, psychologickkej a podobnej povahy (rozsudok ESLP č. 41615/07, Neulinger a Shuruk vs Švajčiarsko zo dňa 06. 07. 2010). Ústavný súd zdôrazňuje, že ESLP vyžaduje preskúmanie najlepšieho záujmu dieťaťa v širšom kontexte ako len vo vzťahu k posúdeniu, či nie sú dané okolnosti podľa čl. 13, resp. podľa čl. 20 Haagskeho dohovoru, teda výnimky z povinnosti nariadiť návrat. Vnútroštátne súdy sú povinné náležite preskúmať celú rodinnú situáciu, vrátane tvrdení o vážnej ujme, ktorá by dieťaťu v prípade návratu mala hroziť a toto preskúmanie musia vnútroštátne súdy aj náležite odôvodniť vo svojich rozhodnutiach. Riziko vzniku vážnej psychickej ujmy je priamo spojené s najlepším záujmom dieťaťa a preto toto tvrdenie musí byť preskúmané vo svetle čl. 13, písm. b/ Haagskeho dohovoru. Tiež v zmysle platnej judikatúry ESLP je nutné vziať do úvahy najlepší záujem maloletého v súčasnej dobe (t. j. v čase rozhodovania súdu) skôr, než v čase únosu alebo doby považovaného návratu.

V danej veci súd zistil, že manželstvo rodičov maloletého bolo dňa 15. 12. 2011 rozvedené. Rodičia maloletého do augusta 2012 aj po rozvode zotrvali v spoločnej domácnosti, ktorú následne so súhlasom otca matka spolu s maloletým opustila a presťahovala sa do mesta [REDAKOVANÉ]. Odvtedy matka zabezpečovala starostlivosť o maloletého, otec sa s maloletým stretával, podieľal sa na výžive maloletého v zmysle

dohody rodičov. Matka dňa 02. 06. 2015 sa po prázdninách nevrátila na územie Veľkej Británie, spolu s maloletým zotrvala na území SR, kde sa stala vlastníčkou 3-izbového bytu, v ktorom s maloletým dlhodobo nepretržite býva. Maloletý v tejto domácnosti má svoju vlastnú izbu, ktorá je kompletne zariadená. Matka maloletého je zamestnaná ako stredoškolská učiteľka. Maloletý v septembri 2014 nastúpil do 1. ročníka ZŠ. V súčasnosti je maloletý žiakom 2. ročníka ZŠ, má 8 rokov. Školou je hodnotený ako jeden z najlepších žiakov, ktorý je veľmi šikovný, inteligentný. V školskom kolektíve je obľúbený, spolužiakom nápomocný, maloletý od nástupu do školy je členom futbalového oddielu, v súčasnosti s názvom ŠE [REDAKOVANÉ], s ktorým dosahuje veľmi dobré, tak individuálne ako aj kolektívne výsledky, má množstvo ocenení. S maloletým bol vykonaný prostredníctvom psychológa referátu poradensko-psychologických služieb pohovor, pri ktorom vyjadril vôľu zotrvať doma v [REDAKOVANÉ]. Súčasnú domácnosť považuje maloletý za svoj domov. Tiež pri pohovore spontánne rozprával o svojej záujmovej činnosti, krúžku, rozprávkach, ktoré rád pozerá. Vyjadril vôľu, aby otec sa presťahoval na Slovensko. Z pohovoru s maloletým vyplynulo, že je naviazaný na matku, k otcovi však prechováva taktiež pozitívny vzťah, chce sa s ním stretávať. Maloletému je na území SR zabezpečovaná zdravotná starostlivosť. Podľa vyjadrenia matky je maloletý v súčasnosti zdravý, nenavštevuje žiadnu špecializovanú ambulanciu. Matka maloletému zabezpečuje plnohodnotnú starostlivosť. Otec je s maloletým v kontakte a to telefonickým, skypevom a taktiež osobným v roku 2005 2-krát strávil s maloletým dovolenku, maloletý otca neodmieta. Otec maloletého býva na základe zmluvy o nájme zariadeného obytného domu v rodinnom dome spolu s ďalšími dvomi osobami, s ktorými spoločne uzatváral predmetnú nájomnú zmluvu. Zo zmluvy však nevyplýva možnosť bývania maloletého v domácnosti otca. Otec vo vzťahu k svojmu bývaniu uvádzal, že ide o domácnosť, v ktorej maloletý zhruba do 4 rokov svojho veku žil. Z vyjadrenia právneho zástupcu otca na poslednom pojednávaní vyplynulo, že otec sa len ústne informoval na možnosť prijatia maloletého v škole v blízkosti jeho bydliska. Z vyjadrenia PZ otca nevyplývalo, že by otec maloletému okrem návštevy družiny, ranného školského klubu, zabezpečil záujmovú činnosť, napr. návštevu futbalového krúžku, ktorý v súčasnosti maloletý na Slovensku navštevuje a dosahuje v ňom dobré výsledky. Otec pracuje ako čašník v reštaurácii, podľa ním predloženého dokladu má zamestnávateľom

umožnenú flexibilnú pracovnú dobu. Otcom predložený doklad o možnosti mať dohodnutý flexibilný pracovný čas spochybnila, uviedla, že ide o neoficiálne potvrdenie. V tejto súvislosti uviedla, že sama 13 rokov žila vo Veľkej Británii, pracovala u zamestnávateľa otca a preto vie posúdiť oficiálnosť otcom predloženého dokladu. Matka tiež poukazovala na pracovnú vyťaženosť otca, nemožnosť navštíviť dieťa počas jesenných prázdnin, Vianoc. Právny zástupca otca jeho neprítomnosť na pojednávaní ospravedlňoval plnením pracovných povinností. Súd vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti, vývoj rodinnej situácie maloletého a jeho rodičov, v súčasnosti automaticky nenariadil návrat maloletého do krajiny obvyklého pobytu Veľkej Británie podľa Haagskeho dohovoru, pretože by bol v rozpore s najlepším záujmom maloletého a pre maloletého by nebolo najlepším riešením. Súd je totiž toho názoru, že súčasné vytrhnutie maloletého z domácnosti matky, ktorú označuje za svoj domov, záujmovej činnosti - futbalu, v ktorom dosahuje veľmi dobré výsledky, školy, lekárskej starostlivosti, jazykovej bariéry bez toho, aby otec mal zabezpečené rovnaké a rovnocenné podmienky pre kontinuálny prechod maloletého, za daného stavu už považuje za dôvod vystavenia maloletého psychickej ujme. Je zrejmé, že maloletý sa v rodinnom prostredí u matky cíti dobre, bezpečne, je zdravý, vyvíja sa primerane veku, žije s matkou v prostredí, ktoré mu vytvára najlepšie podmienky pre všestranný vývoj. Maloletý je 8-ročným dieťaťom, teda dieťaťom vo veku, kedy už intenzívne vníma okolie, nadväzuje kontakty a väzby s rovesníkmi, dospelými, ktoré formujú jeho osobnosť, jeho charakter, osobu, vzťahy s okolím, buduje si svoje sociálne zázemie a preto súd za takéhoto daného stavu návrh otca zamietol ako nedôvodný. Súd má za to, že v danom prípade je najlepším riešením pre uneseného maloletého už jeho nenavrátanie. Súd pri svojom rozhodovaní zbral do úvahy aj vyjadrenie maloletého, ktorý vzhľadom aj na hodnotenie školy, ktorou je považovaný za inteligentného, šikovného žiaka dosahujúceho najlepšie výsledky, schopný samostatne vyjadriť svoj názor, vôľu, ktorú mal súd preukázanú jeho pohovorom vykonaným prostredníctvom psychológa príslušného referátu poradensko-psychologických služieb. Maloletý pri pohovore mal jasnú predstavu o tom, ako chce žiť, prejavil záujem, aby sám žil doma na Slovensku a otec sa na Slovensko presťahoval a s otcom sa stretával. Súd nespochybňuje, že vyjadrená vôľa maloletého môže byť ovplyvnená, ale len tým, že sa už v súčasnosti zžil s prostredím u matky, ktoré považuje za

svoj domov. Súd v danej veci nepovažoval za potrebné vo veci nariadiť znalecké dokazovanie za účelom posúdenia zrelosti maloletého vyjadriť svoj názor, pretože mal zo správy z pohovoru s maloletým vykonaným prostredníctvom psychológa preukázaný spôsob, akým mu boli kladené otázky, ako na ne reagoval a v danej veci vzhľadom na zžitie sa maloletého takéto dokazovanie považoval už za nehospodárne a neúčelné a preto návrhu kolízneho opatrovníka, ku ktorému sa právny zástupca otca pripojil, nevyhovel. Súd pri svojom rozhodovaní zbral do úvahy aj pomery na strane matky, ktorá na území SR má rodinu a na strane otca bývanie a pracovanie vo Veľkej Británii bez svojej rodiny. Súd tiež poznamenáva, že je potrebné poskytnúť právnu istotu všetkým účastníkom konania umožniť konať a rozhodovať Okresnému súdu Brezno vo veci úpravy práv a povinností k maloletému (t.j. zverenie, stretávanie, výživné). K námietke právneho zástupcu matky, že 1/ súd konal bez toho, aby rozhodnutie o nepovolení vstupu vedľajšieho účastníka nadobudlo právoplatnosť, 2/ možnosti mať poskytnutú lehotu 5 dní k vyjadreniu sa k dokladom predloženým PZ otca na pojednávaní, 3/ nedoručenie vyjadrenia triednej učiteľky a psychológa, posudku, 4/ neúplnosti a nezrozumiteľnosti žaloby, pre ktorú by mal súd PZ otca vyzvať na ich odstránenie alebo doplnenie udáva: 1/ vedľajší účastník sa stáva účastníkom súdneho konania až na základe právoplatného rozhodnutia súdu, pričom v danej veci prvostupňový súd nepovolil vstup vedľajšieho účastníka do konania a odvolací súd rozhodnutie prvostupňového súdu potvrdil, preto súd nemal dôvod ďalej vo veci konať a rozhodnúť, 2/ rozsah dokladov predložených PZ otca priamo na pojednávaní a doručených priamo na pojednávaní PZ matky a matke neboli podané v takom rozsahu, aby to súd mohol považovať za dôležitý dôvod pre odročenie pojednávania tak ako predpokladá ustanovenie § 119 Občianskeho súdneho poriadku, 3/ s charakteristikou maloletého zo základnej školy a vyjadrením maloletého prostredníctvom psychológa referátu poradensko-psychologických služieb boli účastníci na pojednávaní oboznámení a tieto dôkazy súd vykonal ich prečítaním. V prejednávanej veci súd nenariadil žiadne znalecké dokazovanie za účelom získania znaleckého posudku, 4/ súd z úradnej moci v prvom rade skúma, či návrh má všetky náležitosti a tak urobil aj v danej veci. Súd preto všetky vyššie uvedené námietky PZ matky považoval len za účelové, tendenčné, resp.

plynúce z neznalosti veci alebo nedostatočnej prípravy na pojednávanie a preto na ne neprihliadol.“

21. Krajský súd uznesenie okresného súdu ako vecne správne potvrdil, pričom v relevantnej časti odôvodnenia uviedol:

«Prvostupňový súd napadnutým uznesením zamietol návrh otca maloletého, ktorým sa tento domáhal nariadenia návratu maloletého dieťaťa do krajiny obvyklého pobytu Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska. Išlo v poradí o druhé rozhodnutie, keď odvolací súd zrušil prvé uznesenie okresného súdu z dôvodu nedostatočných skutkových zistení v otázke existencie výnimiek z nariadenia návratu dieťaťa, konkrétne, či maloletému hrozí vážne nebezpečenstvo, že by návratom bolo vystavené fyzickej alebo duševnej ujme alebo by sa dostalo do inak nepriaznivej situácie, prípadne, že maloletý nesúhlasí s návratom pokiaľ dosiahol vek a stupeň vyspelosti, v ktorom je potrebné zohľadniť jeho názory.

Podľa súčasnej platnej právnej úpravy - konanie o návrat maloletého do cudziny pri neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní (§ 178a až 178j O. s. p. platné a účinné od 01.01.2016), podľa ust. § 178a ods. 1 v konaní o návrat maloletého do cudziny pri neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní podľa osobitných predpisov súd rozhoduje, či premiestnenie alebo zadržanie maloletého bolo neoprávnené a či je daný niektorý z dôvodov na nenariadenie návratu maloletého.

Osobitnými predpismi v tomto prípade je Dohovor o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí a Nariadenie Rady (ES) č. 2201/2003 z 27.11.2003.

Podľa článku 13 Dohovoru (bez ohľadu na ustanovenie predchádzajúceho článku), justičný alebo správny orgán dožiadaného štátu nemusí nariadiť návrat dieťaťa, ak osoba, inštitúcia alebo iná právnická osoba, ktorá nesúhlasí s jeho vrátením, preukáže, že

a) osoba, inštitúcia alebo iná právnická osoba, ktorá mala dieťa v osobnej starostlivosti, v čase premiestnenia alebo zadržania opatrovnícke právo skutočne nevykonávala alebo že súhlasila, či následne sa zmierila s premiestnením alebo zadržaním, alebo

b) existuje vážne nebezpečenstvo, že návrt by dieťa vystavil fyzickej alebo duševnej ujme alebo ho inak priviedol do neznesiteľnej situácie.

Justičný alebo správny orgán môže odmietnuť nariadiť návrat dieťaťa aj vtedy, ak zistí, že dieťa nesúhlasí s návratom, a ak dosiahlo vek a stupeň vyspelosti, v ktorom je vhodné zohľadniť jeho názory. Pri hodnotení okolností uvedených v tomto článku, justičné a správne orgány vezmú do úvahy informácie o sociálnom prostredí dieťaťa, ktoré poskytol ústredný orgán alebo príslušný orgán štátu obvyklého pobytu dieťaťa.

Podľa Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 - článku 11 - Návrat dieťaťa, odsek 1, keď osoba, orgán alebo iný subjekt ktorý vykonáva opatrovnícke právo, podá žiadosť na príslušné orgány členského štátu o vydanie rozsudku podľa Haagskeho dohovoru z 25. októbra 1980 o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí, aby dosiahla návrat dieťaťa, ktoré bolo neoprávnene premiestnené alebo zadržané v inom členskom štáte ako členskom štáte, v ktorom malo dieťa obvyklý pobyt bezprostredne pred neoprávneným premiestnením alebo zadržaním, uplatňujú sa odseky 2 až 8.

Podľa odseku 2 pri uplatňovaní článkov 12 a 13 Haagskeho dohovoru z roku 1980 sa musí zabezpečiť, aby sa dieťaťu dala možnosť vyjadriť sa v konaní, ak sa to s ohľadom na jeho vek alebo stupeň vyspelosti nejaví nevhodné.

Podľa odseku 4 súd nemôže odmietnuť návrat dieťaťa podľa článku 13, písm. b) Haagskeho dohovoru, ak sa preukáže, že sa vykonali primerané opatrenia na zabezpečenie ochrany dieťaťa po jeho návrate.

Odvolací súd konštatuje, že prvostupňový súd postupoval uvedeným spôsobom, ako mu to bolo aj uložené odvolacím súdom.

Z podrobne zisteného a v odôvodnení napadnutého uznesenia uvedeného skutkového stavu považuje odvolací súd za okrem iného neopomenuteľnú skutočnosť, že v čase, kedy matka s maloletým opustila územie Veľkej Británie bez súhlasu otca, žila matka s dieťaťom odlúčene od otca, s jeho vedomím a súhlasom v meste [REDAKOVANÉ] a to takmer počas obdobia jedného roka, pričom v podstatnej miere starostlivosť maloletému v období pred opustením Veľkej Británie poskytovala matka. Ako minimálne diskutabilné sa potom javí tvrdenie otca, že sa má maloletý vrátiť do miesta, ktoré dôverne pozná, pretože tam žil do svojho 4-tého roku života. Navyiac bez povšimnutia nemožno nechať ani skutočnosť, že matka bez pomoci

otca nedokázala finančne situáciu zvládnuť, teda na jej konaní sa dost' závažnou mierou podieľal aj otec maloletého. Odvolací súd má za to, že prvostupňový súd v tejto veci vykonal dôsledné dokazovanie, pri jeho hodnotení v súlade s ust. § 132 O.s.p. možno toto považovať za dostatočne zrozumiteľné, zodpovedajúce základným pravidlám, odôvodnenie je dostatočne jasné a logické. Súd pri svojom rozhodovaní okrem iného zbral do úvahy vyjadrenie maloletého, keď ho vzhľadom na vek aj vzhľadom na hodnotenie školy považoval za schopného samostatne vyjadriť svoj názor a vôľu, ktorú mal preukázanú pohovorom vykonaným prostredníctvom psychológa príslušného referátu poradensko-psychologických služieb. Poukázal na to, že maloletý mal jasnú predstavu o tom, ako chce žiť, prejavil záujem žiť na Slovensku s tým, aby sa na Slovensko presťahoval aj otec, s ktorým by sa stretával. Odvolací súd poukazuje na Správu z pohovoru s maloletým, ktorú uskutočnil Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny [REDAKOVANÉ] oddelenie sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately dňa 12.05.2015 za účelom zistenia názoru maloletého vo veci jeho návratu do krajiny obvyklého pôvodu. V Správe sa uvádza okrem iného, že maloletý bol oboznámený (primerane veku a rozumovým schopnostiam) s účelom pohovoru, na otázky týkajúce sa jeho návratu do Veľkej Británie odpovedal samostatne. Maloletý uviedol, že chce zostať na Slovensku. Nespomína si, ako tam bývalo, nevie povedať čo bolo dobré, keď bývali tam, ale „zle bolo v škole.“ Teraz sa mu v škole páči. Býva s mamou a tak by chcel zostať. Za otcom by šiel počas veľkých prázdnin a bol by u neho aj celý mesiac, čo mu aj navrhol, avšak otec na to neodpovedal. Ako dôvod, prečo sa nechce vrátiť do Anglicka uviedol, že sa mu viac páči doma (v [REDAKOVANÉ] chce zostať s mamou, chodievala hrať futbal, má tu kamarátov a je tu lepšie. Na otázku, že by sa mu možno zapáčilo bývať znova v Anglicku, reagoval odmietavo. Dôležité pre neho je to, kde býva jeho maminka. Viac maloletý k veci nemal záujem uviesť, zdôrazňoval len to, že „chce zostať doma.“

Podľa názoru odvolacieho súdu z uvedeného pohovoru celkom jednoznačne vyplýva skutočnosť, že maloletý si dostatočne uvedomuje situáciu a ako domov vníma terajšie prostredie, najmä z dôvodu, že tu je jeho matka. Vzhľadom na vek dieťaťa, ako aj na prv uvedené zistenia o rodinnej situácii maloletého v čase predchádzajúcim opustenie územie Veľkej Británie je úplne pochopiteľné a prirodzené, že matka je osoba, u ktorej maloletej cíti istotu a tam kde je matka, je aj domov. Pokiaľ za takejto situácie dospel prvostupňový

súd k názoru, že súčasné vytrhnutie maloletého z domácnosti matky považuje za dôvod vystavenia maloletého psychickej ujme. Odvolací súd s takýmto posúdením veci súhlasí, považuje ho za správny a zodpovedajúci tomuto konaniu. Možno tiež uzavrieť, že je naplnený predpoklad Dohovoru v článku 13, podľa ktorého justičný alebo správny orgán môže odmietnuť nariadiť návrat dieťaťa aj vtedy, ak zistí, že dieťa nesúhlasí s návratom, a ak dosiahlo vek a stupeň vyspelosti, v ktorom je vhodné zohľadniť jeho názory.

Pokiaľ v tomto smere právny zástupca otca maloletého dieťaťa vytyka prvostupňovému súdu nevykonanie znaleckého dokazovania a majúc zároveň za to, že súd nie je oprávnený túto otázku posúdiť vzhľadom na jej odbornosť, odvolací súd uvádza, že je vecou súdu, akým spôsobom vykoná dokazovanie, ktoré dôkazy vykoná a každý dôkazný prostriedok v konečnom dôsledku podlieha hodnoteniu súdu, teda aj odborný znalecký posudok je pre súd dôkazom, ktorý posúdi súd. Námietky právneho zástupcu otca v tomto smere preto odvolací súd považuje za nedôvodné. Prvostupňový súd skúmal tiež opätovne otázku primeraných opatrení na zabezpečenie ochrany dieťaťa po jeho návrate zo strany otca. Poukázal pritom na skutočnosť, že otec maloletého býva na základe zmluvy o nájme v obytnom rodinnom dome spolu s ďalšími dvoma osobami, s ktorými nájomnú zmluvu spoločne uzatváral a z tejto nevyplýva možnosť bývania maloletého v domácnosti otca. Rovnako nebolo dostatočným spôsobom preukázané, že je otec schopný, vzhľadom na svoj pracovný post, zabezpečiť kontinuálny prechod maloletého do krajiny obvyklého pobytu bez toho, aby to maloletému nespôsobilu psychickú ujmu vzhľadom na jeho naviazanosť na matku.

Pokiaľ prvostupňový súd dospel k záveru, že v danom prípade možno odmietnuť návrat maloletého s poukazom na prv citovaný Dohovor - článok 13, teda že existuje vážne nebezpečenstvo, že návrat by dieťa vystavil duševnej ujme a navyše dieťa nesúhlasí s návratom, vychádzajúc z toho, že je dostatočne vyspelé na vyjadrenie svojho názoru v tomto smere, je jeho rozhodnutie, ktorým zamietol návrh otca na navrátenie dieťaťa do krajiny, v ktorom malo obvyklý pobyt bezprostredne pred jeho premiestnením matkou bez súhlasu otca, správne. K ďalším dôvodom odvolania odvolací súd uvádza, že nepovažuje za relevantnú námietku ohľadne neprávoplatnosti rozhodnutia o nepripustení vstupu vedľajšieho účastníka - Rady pre práva dieťaťa, keď táto je už vzhľadom aj na potvrdenie

uznesenia odvolacím súdom bezpredmetná (dôvody pod bodom 11 až 31 odvolania). K odňatiu možnosti konať pred súdom, ku ktorej malo dôjsť nedoručením Správy z pohovoru pred pojednávaním, odvolací súd nesúhlasí, s uvedeným dôkazom bol právny zástupca otca oboznámený dostatočným spôsobom na pojednávaní, mal možnosť sa k nemu vyjadriť a odvolací súd nepovažuje za žiaduce, aby sa pojednávanie odročovalo za účelom vyjadrovania sa k jednotlivým dôkazom, najmä za situácie, že ide o prečítanie Správy kolízneho opatrovníka, keďže aj bez ohľadu na stanovisko otca k tejto Správe by údaje, ktoré sú v nej uvedené, boli rovnaké. Hodnotiť tento dôkaz opätovne prináleží súdu (námietky pod bodom 32 až 42). Pokiaľ vytyka právny zástupca otca nevykonanie navrhnutých dôkazov, konkrétne znaleckého dokazovania na posúdenie zrelosti maloletého (pod bodom 43 až 51 odvolania), odvolací súd odkazuje na vyššie uvedené stanovisko k tejto otázke.

K námitkam ohľadne nesprávneho právneho posúdenia veci (body 52 až 116) odvolací súd poukazuje na svoje stanovisko k otázke ustálenia skutkového stavu a právneho posúdenia veci s tým, že opätovne zdôrazňuje, že podľa jeho názoru prvostupňový súd správne rozhodol, keď vychádzal z Dohovoru, konkrétne článku 13 s odkazom aj na relevantnú judikatúru v tomto smere, konkrétne prípad Neulinger a Shuruk verzus Švajčiarsko, ktoré zdôrazňuje povinnosť posudzovať každú vec individuálne tak, aby rozhodnutie bolo v najlepšom záujme maloletého dieťaťa. Pokiaľ sú zistené a objasnené dôvody, pre ktoré súd dospel k záveru, že nie je v záujme maloletého rozhodnúť o jeho navrátení do miesta obvyklého bydliska tak, ako je uvedené vyššie, bolo správne rozhodnúť podľa uvedených výnimiek. Odvolací súd považuje za dostatočne preukázané, že existuje dôvod pre použitie výnimky z Dohovoru podľa článku 13, písm. b) - nebezpečenstvo vystavenia maloletého duševnej ujme, nesúhlas maloletého s návratom (majúc za to, že maloletý je dostatočne vyspelý pochopiť situáciu a jej dôsledky), ako nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003, článok 11 ods. 2. Odvolací súd pritom opätovne zdôrazňuje situáciu pred „neoprávneným únosom,“ keď starostlivosť o maloletého už v tomto období (takmer rok) v prevažnej miere, takmer výlučne osobne zabezpečovala a poskytovala maloletému dieťaťu matka. Aj to je závažný moment pre posúdenie psychickej ujmy hroziacej maloletému pri jeho odňatí matke. Aj z toho dôvodu poukazuje odvolací súd na rozhodnutia Neunlinger

a Shuruk a Raban v tom význame, že je nevyhnutné posudzovať každý prípad individuálne v záujme čo najlepšieho prospechu pre dieťa, ktorý musí byť prioritný.»

22. Ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu a odôvodnenia uznesenia okresného súdu, na ktoré nemožno nazerať izolovane a ktoré podľa judikatúry ústavného súdu tvoria jeden celok (II. ÚS 78/05), dospel k záveru, že napadnuté uznesenie krajského súdu je odôvodnené dostatočným spôsobom.

23. Krajský súd sa vysporiadal so všetkými odvolaciami námietkami sťažovateľa, ktoré sú v podstate totožné so sťažnosťou doručenou ústavnému súdu, relevantným ústavne akceptovateľným spôsobom.

24. Podľa § 157 ods. 2 OSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

25. Odôvodnenie rozhodnutí všeobecných súdov je častým predmetom posudzovania v rozhodovacej činnosti ústavného súdu a aj štrasburských orgánov ochrany práv, z čoho rezultuje pomerne bohatá judikatúra k jeho významu z pohľadu práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V odôvodnení rozhodnutia všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd pripomína, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (I. ÚS 241/07). Rovnako Európsky súd pre ľudské práva

(ďalej len „ESLP“) pripomenul, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz c. Španielsku z 21. 1. 1999). Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georiadis c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998). Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu v odôvodnení rozhodnutia zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že (ne)majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. 4. 1993, II. ÚS 410/06). Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. 4. 1993, II. ÚS 410/06).

26. Dokazovanie v občianskom súdnom konaní prebieha vo viacerých fázach; od navrhnutia dôkazu, cez jeho zabezpečenie, vykonanie a následné vyhodnotenie. Kým navrhovanie dôkazov je právom a zároveň procesnou povinnosťou účastníkov konania, len súd rozhodne, ktorý z označených (navrhnutých) dôkazov vykoná. Uvedené predstavuje prejav zákonnej právomoci všeobecného súdu korigovať návrhy účastníkov na vykonanie dokazovania sledujúc tak rýchly a hospodárny priebeh konania a súčasne zabezpečiť, aby sa zisťovanie skutkového stavu dokazovaním držalo v mantineloch predmetu konania a aby sa neuberalo smerom, ktorý z pohľadu podstaty prejednávanej veci nie je relevantný. V prípade, že súd odmietne vykonať určitý účastníkom navrhovaný dôkaz, je jeho zákonnou povinnosťou v odôvodnení rozhodnutia uviesť, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy (§ 157 ods. 2 OSP).

27. Ústavný súd osobitne k námietke sťažovateľa týkajúcej sa nevykonania navrhnutého dôkazu – znaleckého posudku pre účely zrelosti maloletého zdôrazňuje, že okresný súd vo svojom uznesení postupoval v intenciách už uvedeného, keď jasne a zrozumiteľne zdôvodnil, prečo nepovažuje za účelné a hospodárne nariadenie znaleckého

dokazovania. Krajský súd navyše podrobne odkázal na vyjadrenie maloletého, z ktorého je názor maloletého zrejmy.

28. Pokiaľ teda okresný súd, resp. krajský súd riadne odôvodnili, prečo odmietli vykonať navrhovaný dôkaz, neporušili tým základné práva sťažovateľa.

29. Ústavný súd opakovane zdôrazňuje, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav, a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05). Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom uvedeným v napadnutom uznesení nestotožňuje, sama osebe nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojím vlastným.

30. V súlade s touto judikatúrou ústavného súdu a s odkazom na citované odôvodnenia uznesení okresného súdu a krajského považuje ústavný súd námietky sťažovateľa týkajúce sa nedostatočného zistenia skutkového stavu a nesprávneho právneho posúdenia za irelevantné.

31. O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

32. Podľa názoru ústavného súdu okresný súd aj krajský súd vzali pri svojom rozhodovaní o návrhu sťažovateľa do úvahy najlepší záujem maloletého v čase rozhodovania. Pri rozhodovaní vychádzali okresný súd aj krajský súd nielen zo skutočnosti, že v dôsledku plynutia času sa maloletý zžil s prostredím, v ktorom žije, ale tiež z ďalších skutočností, a to zo sociálnej situácie matky a sťažovateľa, ich pracovného času a schopnosti zabezpečiť starostlivosť o maloletého, možností bývania maloletého, športových aktivít maloletého, vzťahu k matke a k sťažovateľovi a tiež osobitne z okolností, ktoré predchádzali príchodu maloletého s matkou na územie Slovenskej republiky, keď maloleté dieťa bolo už takmer rok pred jeho premiestnením na územie Slovenskej republiky na základe vzájomnej dohody rodičov v osobnej starostlivosti matky mimo miesta bydliska sťažovateľa. Ústavný súd osobitne poukazuje na skutočnosť, že sťažovateľ napriek tvrdenej možnosti usporiadať si svoje pracovné záležitosti tak, aby sa mohol o maloletého osobne starať, sa nezúčastnil ani jedného pojednávania, ktoré sa uskutočnilo v roku 2015 z dôvodu pracovnej zaneprázdnenosti, a s maloletým sa v roku 2015 stretol iba dvakrát na obdobie niekoľkých dní.

33. Vzhľadom na okolnosti preskúmvanej veci možno konštatovať, že k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

nedošlo, a preto ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 41 ods. 1 a 4 ústavy a práva podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru

34. Pokiaľ sťažovateľ namieta porušenie svojich práv podľa čl. 41 ods. 1 a 4 ústavy a práva podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru, podľa názoru ústavného súdu napadnuté uznesenie krajského súdu a ani doba trvania konania pred všeobecnými súdmi nezasahujú do práva na súkromný a rodinný život podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru a ani do práva rodičov na starostlivosť o dieťa a jeho výchovu podľa čl. 41 ods. 1 a 4 ústavy, keďže sťažovateľa napadnuté uznesenie krajského súdu nevyklučuje zo styku a zo starostlivosti o maloleté dieťa ani mu nebráni dieťa vychovávať. Ústavný súd zároveň považuje opätovne za potrebné upriamiť pozornosť na skutočnosť, že počas obdobia roka 2015 sa sťažovateľ s maloletým stretol osobne iba 2-krát na niekoľko dní. Teda je zrejmé, že sťažovateľ napriek tvrdenému porušeniu svojich práv tieto svoje práva v plnej možnej miere nevyužíva. Zároveň ústavný súd opakovane zdôrazňuje, že skutočnosť, že maloletý sa v dôsledku plynutia času zžil s prostredím, v ktorom žije, nebol jediným dôvodom, prečo bol návrh sťažovateľa na navrátenie maloletého do miesta obvyklého pobytu zamietnutý, čo jasne a zrozumiteľne vyplýva z napadnutého uznesenia krajského súdu v spojení s uznesením okresného súdu, pričom nie je možné tiež opomenúť skutočnosť, že sťažovateľ podal návrh na okresnom súde až viac ako 5 mesiacov potom, ako bol maloletý premiestnený na územie Slovenskej republiky.

35. Na základe uvedeného ústavný súd sťažnosť aj vo zvyšnej časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

36. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd už ďalšími návrhmi sťažovateľa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. septembra 2016